

Depresyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Depresyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19671>

Özet

Bu ölçek, **DSM-5**'te belirtilen **depresyon** semptomları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Türkçe'ye uyarlanmış formudur. Toplam 9 maddeden oluşmakta olup, 4'lü **Likert** derecelendirme sistemi kullanılarak bireylerin son iki haftalık dönemdeki semptom sıklığını değerlendirme amaçları. Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları 2017 yılında Sücüllüoğlu-Dikici ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. Ölçek, yüksek psikometrik özellikler sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler

Depresyon, **DSM-5**, Ölçek, Uyarlama, Geçerlilik, Güvenirlik, **Likert**, Psikometri.

Yazarlar

Didem SÜCÜLLÜOĞLU DİKİCİ, Kaan Açıkbay, Ömer Aydemir.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin son iki hafta içerisinde deneyimlediği **depresyon** semptomlarının şiddetini ve sıklığını, **DSM-5** tanı kriterlerine uygun olarak standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. Bu araç, majör depresif bozukluğun temel belirti alanları hakkında ve etkin bir şekilde taramak ve klinik değerlendirmelere yardımcı olmak için tasarlanmıştır.

Türkçe formunun uyarlanması, Türkiye'deki klinik araştırmalarda ve rutin psikiyatrik uygulamalarda uluslararası geçerliliğe sahip bir depresyon tarama ve izleme aracı ihtiyacını karşılamayı hedeflemiştir. Ölçek, öz bildirim yoluyla kolayca uygulanabilir olması nedeniyle pratik bir kullanıma sahiptir.

Yapı

DSM-5 Depresyon Ölçeği, Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı'nın beşinci versiyonunda (**DSM-5**) yer alan majör depresif bozukluğun temel 9 belirti alanını ölçen **tek boyutlu** bir yapıyı temsil etmektedir. Bu belirti alanları arasında çökkün duygu durumu, anhedoni (ilgi ve haz kaybı), uyku bozuklukları, iştah/kilo değişiklikleri ve psikomotor değişiklikleri gibi temel semptomlar bulunmaktadır.

Ölçeğin yapısal tutarlılığı, yapılan faktör analizleri sonucunda doğrulanmıştır. Tek faktörlü yapının elde edilmesi, ölçeğin tüm maddelerinin aynı temel depresif yapıyı ölçtüğü varsayımını desteklemektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen **açıklayıcı faktör analizi** sonuçları, örneklem yeterliliğinin yüksek olduğunu göstermiştir. **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** katsayısı 0.91 olarak bulunmuş, bu değer mükemmel örneklem uygunluğuna işaret etmiştir. **Bartlett'in Küresellik Testi** (608.18) ise faktör analizinin yapılabirliğini doğrulamıştır.

Ölçeğin maddelerinin faktör yükleri 0.66 ile 0.80 arasında yüksek düzeyde bulunmuştur. Ayrıca, ölçüt bağıntı geçerliliğinin incelenmesi amacıyla uygulanan **korelasyon analizinde**, ölçek puanları ile BDO (Bilişsel Depresyon Ölçeği veya benzeri) ile korelasyon katsayısı **r=0.88** olarak hesaplanmıştır. Bu yüksek korelasyon, ölçeğin bilinen diğer depresyon ölçüm araçlarıyla güçlü bir uyum içinde olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

DSM-5 Depresyon Ölçeği'nin içsel tutarlılığı, **Cronbach Alfa** katsayısı ile değerlendirilmiştir. Elde edilen katsayı 0.91 olup, bu değer ölçeğin mükemmel düzeyde yüksek bir iç tutarlılığına sahip olduğunu kanıtlamaktadır. Bu sonuç, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0.60 ile 0.83 aralığında bulunmuştur. Bu yüksek korelasyon değerleri, her bir maddenin ölçeğin genel puanına önemli ve tutarlı bir katkı sağladığını ve ölçek bütünlüğünün korunduğunu göstermektedir. Açıklayıcı sonuçları, ölçeğin Türkçe formunun güvenilirliğinin yüksek olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

DSM-5 Depresyon Ölçeği'nin Türkçe formunun yapısal geçerliliğini belirlemek için yapılan **açıklayıcı faktör analizi**, ölçeğin **tek boyutlu** bir yapıyı temsil ettiğini açıkça ortaya koymuştur. Bu tek faktörün özdeğeri 5.44 olup, toplam varyansın %60.4'ünü başarıyla açıklamaktadır.

Faktör yüklerinin 0.66-0.80 aralığında olması, tüm 9 maddenin ölçülen temel depresyon yapılarıyla güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu ve faktörün homojenliğini desteklediğini göstermektedir. **KMO** değeri (0.91) ve Bartlett'in Küresellik Testi sonuçları, veri setinin faktör analizi için son derece uygun olduğunu doğrulamıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 9 maddelik, öz bildirim (self-report) ölçeği.

Language Available: Türkçe (Uyarlama)

Population Group: Klinik ve genel popülasyonlarda **depresyon** semptomları değerlendirme için uygundur.

Age Group: Çalışma referans yetkin örnekleme dayanmaktadır.

Population Details: Orijinal çalışmanın detaylarına başvurulmalıdır.

Test Methodology: 4'lü **Likert** tipi derecelendirme sistemi kullanılmaktadır (0=hiç, 3=neredeyse her gün). Yüksek puanlar yüksek depresif semptom şiddetini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Cronbach Alfa, Faktör Yüğü, Korelasyon, Özdeğer, **KMO**, Psikolojik Test, Uyarlama Çalışması.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: didemsuculluoglu@hotmail.com

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması **2017** yılında yayımlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Didem SUCULLUOĞLU DOKU ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin yayımlandığı makaleye ait EBSCOhost bağlantısı şudur: search.ebscohost.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: depresyon-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Süçüllüoğlu-Dikici, D., Açıbaşı, K., ve Aydemir, Ö. (2017). **DSM-5 Depresyon Ölçeği Türkçe Formunun geçerliliği ve güvenilirliği**. *Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18(Ek sayı.2), 51-56. doi: 10.5455/apd.238150

Depresyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek, 9 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin tam metni, kaynakçada belirtilen orijinal makalede yer almaktadır ve burada sunulmamıştır.

ARABPSYCHOLOGY.COM